

Langeland Kommune
Nick Carney Kilde
Fredensvej 1
5900 Rudkøbing

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 38868
Ref. cahas
Den 9. juli 2025

Dispensation til etablering af muldtoilet inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

I har søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til at opføre et muldtoilet inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 31aæ, Ristinge By, Humble, Klinten 5A, 5932 Humble i Langeland Kommune

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Langeland Kommune har ansøgt Kystdirektoratet om dispensation til at opføre et muldtoilet på ovennævnte matrikel. toilettet ønskes placeret på en parkeringsplads ved Ristinge Strand (se fig. 2).

Bygningen måler 2,75 meter i både længde og bredde og vil således have et areal på omtrent 7,6 m² (se fig. 3). Det vil have en kiphøjde på 2,7 meter (se fig. 4) og vil udføres med nedgravede punktfundamenter i beton med en sokkel i eternit og gulv af betonfliser. Toiletbygningens vægge ønskes udført i ubehandlet lærketræ og taget vil beklædes med shingles-tagpap. Øverst i gavl vil der isættes trekantede vinduer og gennem taget vil der monteres et aftræksrør til ventilation (se fig. 5).

Kommunens begrundelse for ansøgningen lyder som følger:

Ristinge Strand er en Blå Flag-strand, hvilket forudsætter adgang til toiletfaciliteter for at opretholde ordningen. Tidligere var der placeret et offentligt tilgængeligt toilet på Naturstyrelsens matrikel, men dette er nu nedrevet. Med denne ansøgning ønsker Langeland Kommune at genetablere toiletadgangen og dermed sikre en fortsat god service for strandens gæster.

Begrundelse for dispensation fra strandbeskyttelseslinjen

Langeland Kommune ansøger hermed om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere et muldtoilet ved Ristinge Strand, en Blå Flag-strand med mange besøgende i sommerhalvåret. Begrundelsen for dispensationen baserer sig på følgende forhold:

- *Offentlig interesse og naturformidling*
Projektet tjener et væsentligt rekreativt formål og er til gavn for offentligheden. Toiletfaciliteter er nødvendige for at kunne opretholde Ristinge Strands status som Blå Flag-strand, hvilket i sig selv fremmer beskyttelse af natur og miljø, samt ansvarlig benyttelse af kystzonen.
- *Etablering af service i allerede påvirket område*
Området har tidligere haft toiletfaciliteter opført af Naturstyrelsen, som nu er nedrevet. Der er således tale om genetablering af en tidligere funktion i et område, der allerede har været påvirket af menneskelig aktivitet.
- *Miljøvenlig og skånsom løsning*
Det planlagte muldtoilet er en miljøvenlig, lugtfri og ikke-permanent installation uden tilkobling til kloaknet. Dermed sker der ingen væsentlig terrænændring eller varig påvirkning af landskabet. Muldtoilettet kan kranes væk.
- *Begrænset visuel påvirkning*
Placeringen er valgt med henblik på mindst mulig synlighed fra strand og kyst, og toiletbygningen vil blive udført i naturlige materialer, der harmonerer med omgivelserne. (se bilag med foto og visualisering)

- Sikkerhed og hygiejne for strandgæster
Fraværet af toiletfaciliteter kan medføre uhygiejniske forhold og uhensigtsmæssig færdsel i det sårbare kystlandskab. Etablering af faciliteter vil lede gæster til et centralt og kontrolleret område og dermed aflaste naturen.

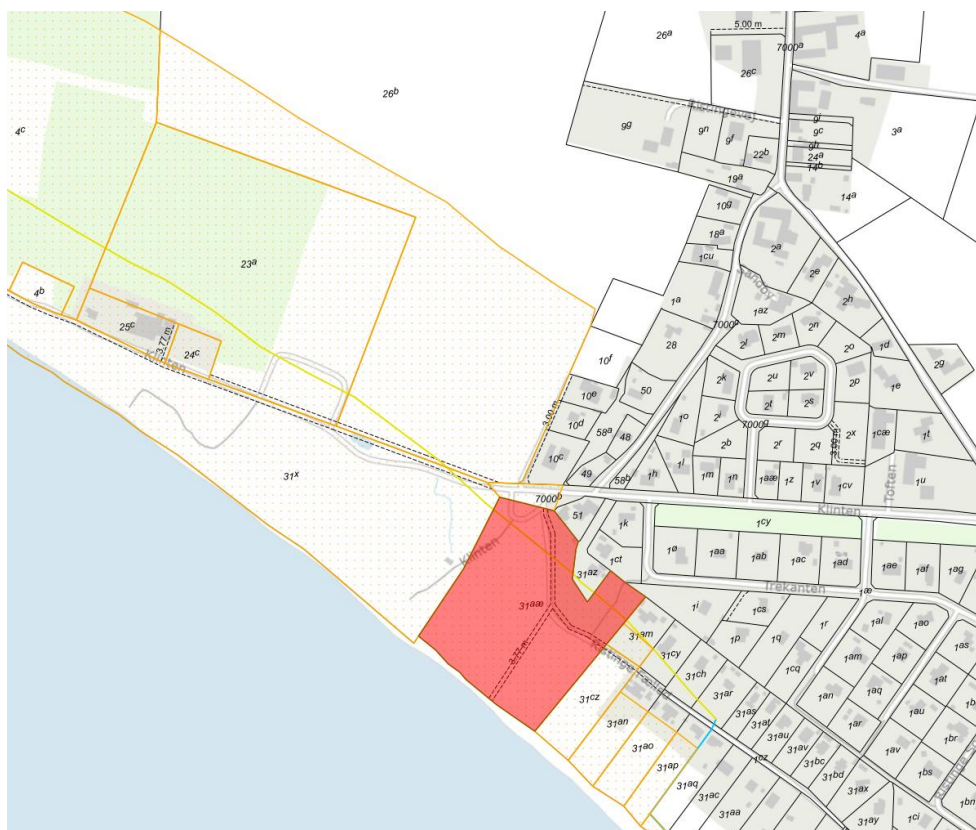

Fig. 1. Kort over projektområdet. Den orange linje markerer den udvidede 300-meter-strandbeskyttelseslinje, mens den gule linje markerer den oprindelige 100-meter-strandbeskyttelseslinje. Det orange, prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel. Den ansøgte matrikel er markeret med rødt.

Fig. 2. Kort over projektområdet indsendt af ansøger. Den ønskede placering af muldtoiletet er markeret med sort firkant.

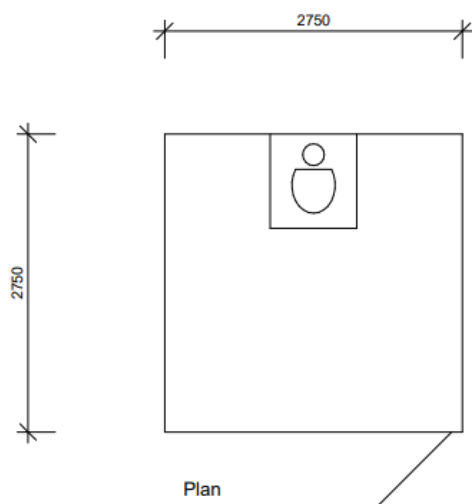

Fig. 3. Plantegning over muldtoiletet indsendt af kommunen.

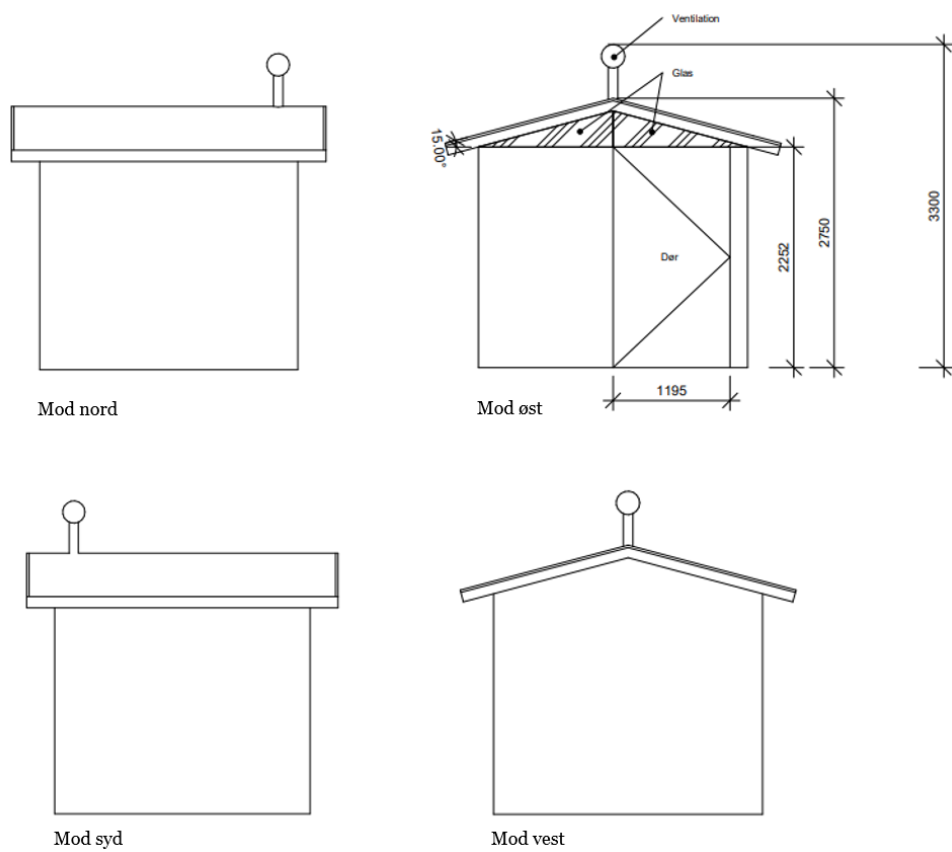

Fig. 4. Tegninger af det ansøgte muldtoilet indsendt af kommunen.

Fig. 5. Billedeksempel på og visualisering af det ansøgte muldtoilet indsendt af kommunen.

Fig. 6. Fotos indsendt af kommunen som viser udsynet fra kysten til muldtoiletet på den ansøgte placering.

Ejendommen ligger inden for et fredet areal (Ristinge Klint) og videresendes af den grund til Fredningsnævnet for Fyn til orientering.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 127, Sydfynske Øhav. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 111 og fuglebeskyttelsesområde nr. 72.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på projektets begrænsede karakter og at muldtoilettet ønskes placeret på en parkeringsplads og således i et område, der i forvejen anvendes rekreativt. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

Der er registreret bilag IV-arten, markfirben, i et område ca. 1 km nordvest for projektområdet. Idet muldtoilettet ønskes placeret på et parkeringsareal uden for strandbredden vurderer Kystdirektoratet, at projektområdet ikke vil være markfirbenets foretrukne sted at søge hen. Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for markfirbenet.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

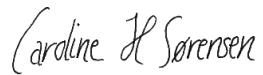
Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 – "kystloven" – at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

På baggrund af det oplyste er det Kystdirektoratets vurdering, at der er tale om en mindre toiletbygning, som tjener et offentlig formål til støtte for friluftslivet og som er frit tilgængelig for områdets besøgende. Kystdirektoratet vurderer således, at en dispensation til det ansøgte er i overensstemmelse med ovennævnte praksis. Kystdirektoratet har i afgørelsen lagt vægt på, at muldtoilettet placeres på en parkeringsplads samt, at der ikke er landskabelige hensyn, der taler afgørende imod placeringen af muldtoilettet på den ansøgte placering.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til opførelse af muldtoilet som ansøgt.

Med venlig hilsen

Caroline Hamborg Sørensen
Naturbeskyttelse
+45 20 46 91 73
cahas@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Langeland Kommune, post@langelandkommune.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Langeland, langeland@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydfyn, sydfyn@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Langeland, langeland@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen, nbu_fyn@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Fredningsnævnet for Fyn, fyn@fredningsnaevn.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 127, Sydfynske Øhav

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 111		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Klokkefrø (1188)	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 72		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sangsvane (T)
	Blisgås (T)	Knarand (T)
	Taffeland (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Havlit (T)
	Havørn (TY)	Fiskeørn (T)
	Rørhøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Havørn er ikke til stede som ynglefugl i fuglebeskyttelsesområde F71 og F72. Fiskeørn og havørn er ikke til stede som trækfugl i national eller international væsentlig forekomst i fuglebeskyttelsesområde F72. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))